

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2025. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

SHAXS PSIXOLOGIYASI. SHAXSNING HISSIY-IRODAVIY SOHASI**Mengliyeva Aziza Yusuf qizi**

Termez iqtisodiyot va servis universiteti 2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: **Qurbonova Nazira Nizomiddinovna**

Termez iqtisodiyot va servis universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada shaxs psixologiyasining muhim tarkibiy qismi hisoblangan hissiy-irodaviy soha ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Shaxsning hissiy holatlari, emotsiyalar, his-tuyg'ular va iroda jarayonlarining psixologik mohiyati, ularning shaxs rivojlanishidagi o'rni yoritib beriladi. Shuningdek, hissiy va irodaviy jarayonlarning o'zaro bog'liqligi, shaxs xulq-atvori va faoliyatiga ta'siri ilmiy manbalar asosida asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari shaxs psixologiyasini chuqurroq anglash va amaliy faoliyatda qo'llash uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: shaxs, shaxs psixologiyasi, hissiy soha, iroda, emotsiya, his-tuyg'u, xulq-atvor.

Kirish. Zamonaviy psixologiya fanida shaxs muammosi markaziy o'rinlardan birini egallaydi. Shaxsning psixik tuzilmasini o'rganishda uning bilish jarayonlari bilan bir qatorda hissiy va irodaviy sohasini tadqiq etish muhim hisoblanadi. Chunki aynan hissiy-irodaviy jarayonlar shaxsning ichki kechinmalari, qaror qabul qilishi, maqsad sari intilishi va jamiyatdagi faoliyatini belgilab beradi.

Shaxsning hissiy-irodaviy sohasi uning ruhiy barqarorligi, ijtimoiy moslashuvi va shaxslararo munosabatlarda muhim rol o'ynaydi. Shu bois ushbu maqolada shaxsning hissiy va irodaviy jarayonlari ilmiy asosda tahlil qilinadi.

1. Shaxs psixologiyasi tushunchasi

Psixologiya fanida "shaxs" tushunchasi insonning ijtimoiy hayotda shakllangan, ongli faoliyat subyekti sifatidagi individual xususiyatlarini ifodalaydi. Shaxs jamiyat ta'siri ostida shakllanadi va ijtimoiy munosabatlar tizimida namoyon bo'ladi.

Shaxs psixologiyasi insonning xarakteri, temperamenti, qobiliyatlari, ehtiyojlari, motivlari, hissiy va irodaviy xususiyatlarini o'rganadi. Bu jihatlar shaxsning umumiy psixologik qiyofasini belgilaydi.

2. Shaxsning hissiy sohasi va uning mazmuni

Hissiy soha shaxsning tashqi va ichki ta'sirlarga nisbatan bo'lgan munosabatini aks ettiradi. Emotsiyalar va his-tuyg'ular shaxsning kechinmalari orqali namoyon bo'ladi.

Emotsiyalar qisqa muddatli bo'lib, vaziyatga bog'liq holda yuzaga keladi. Masalan, quvonch, qo'rquv, g'azab, hayajon kabi holatlar emotsiyalarga kiradi. His-tuyg'ular esa nisbatan barqaror bo'lib, shaxsning qadriyatlari va ehtiyojlari bilan bog'liqdir. Vatanparvarlik, muhabbat, mas'uliyat hissi bunga misol bo'la oladi.

Hissiy soha shaxs faoliyatining samaradorligiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Ijobiy emotsiyalar faoliyatni rag'batlantirsa, salbiy emotsiyalar uning pasayishiga olib kelishi mumkin. 3. Iroda va irodaviy jarayonlar

Iroda — bu shaxsning ongli ravishda o'z xatti-harakatlarini boshqarish, qiyinchiliklarni yengish va maqsad sari qat'iyat bilan intilish qobiliyatidir. Irodaviy harakatlar maqsad qo'yish, qaror qabul qilish va uni amalga oshirish bosqichlaridan iborat.

Irodaviy sifatlar qatoriga qat'iyatlilik, sabr-toqat, mustaqillik, dadillik va mas'uliyatlilik kiradi. Ushbu sifatlar shaxsning hayotiy pozitsiyasi va faoliyatdagi muvaffaqiyatini belgilaydi.

4. Hissiy va irodaviy sohaning o'zaro bog'liqligi

Hissiy va irodaviy jarayonlar o'zaro chambarchas bog'liqdir. Emotsiyalar irodaviy qarorlarning qabul qilinishiga ta'sir etadi, iroda esa hissiy holatlarni boshqarishga yordam beradi.

Masalan, qo'rquv yoki hayajon kabi emotsiyalar iroda kuchi orqali yengib o'tiladi. Shu sababli shaxsning yetukligi hissiy barqarorlik va rivojlangan iroda bilan belgilanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, shaxsning hissiy-irodaviy sohasi uning psixologik tuzilmasida muhim o'rin tutadi. Emotsiyalar, his-tuyg'ular va iroda shaxs xulq-atvorini, faoliyatini hamda ijtimoiy munosabatlarini belgilovchi asosiy omillardandir. Hissiy-irodaviy sohaning rivojlanganligi shaxsning jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishiga xizmat qiladi. Ushbu sohani chuqur o'rganish psixologiya fanining dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi

Foydalanilgan adabiyotlar

1.G'oziev E. Psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 2010.

2.Karimova V.M. Shaxs psixologiyasi. – Toshkent: Fan, 2015.

3.Nemov R.S. Psixologiya. 3-jild. – Moskva: Vldos, 2018.

4. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – Москва, 2016.

5.Internet manbalar:

www.psychologytoday.com

www.ziyounet.uz

